

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Sayı: 24
Volume: 24
2019

TÜBA-AR Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

TÜBA-AR uluslararası hakemli bir dergi olup TÜBİTAK ULAKBİM (SBVT) ve Avrupa İnsani Bilimler Referans İndeksi (ERIH PLUS) veritabanlarında taranmaktadır.

TÜBA-AR is an international refereed journal and indexed in the TÜBİTAK ULAKBİM (SBVT) and The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS) databases.

Yayın Sahibi / Owner:

Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı adına Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER (Başkan / President)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Managing Editor
Mete KURT

Basın ve Halkla İlişkiler
Press & Public Relations

Asiye KOMUT

Grafik Tasarım / Graphic Design
Fatih Akın ÖZDEMİR

TÜBA-AR İletişim Asistanı
Communication Assistant
Cansu TOPRAK

Yayın Şekli

6 aylık. Türkçe / İngilizce

Yayın Türü

Yaygın süreli yayın.

Baskı: Tek Ses Ofset Matbaacılık Yay. Org. San. Ltd. Şti.

Sayı: 24/2019 (500 adet)

Basıldığı Tarih: 5 Temmuz 2019

ISSN: 1301-8566

TÜBA-AR Yazışma Adresi
Correspondence Address

Türkiye Bilimler Akademisi
Rabi Medresesi

Süleymaniye Mahallesi

Mimar Sinan Caddesi

No: 24 34116 Fatih – İstanbul

Tel: 0212 513 4824

Faks: 0212 514 9996

E-posta: cansu.toprak@tuba.gov.tr

Türkiye Bilimler Akademisi
Turkish Academy of Sciences

Yayının İdare Adresi: Piyade Sokak,

No: 27, 06690 Çankaya- ANKARA

Tel: 0312 442 29 03

Faks: 0312 442 72 36

www.tuba.gov.tr

E-posta: tuba-ar@tuba.gov.tr

© Türkiye Bilimler Akademisi, 2019

© Turkish Academy of Sciences, 2019

(All rights reserved.)

Bu derginin tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, CD ya da manyetik bant haline getirilemez. (Kaynağı belirtilmemiş görseller, makalelerin yazarlarına aittir.)

Kapak Fotoğrafı

Anadolu Hiyeroglif Yazılı Bulla
Ablak Höyük
Özdemir KOÇAK

TÜBA-AR
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ ARKEOLOJİ DERGİSİ

TÜBA-AR, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından altı aylık olarak yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Derginin yayın politikası, kapsamı ve içeriği ile ilgili kararlar, Türkiye Bilimler Akademisi Konseyi tarafından belirlenen Yayın Kurulu tarafından alınır.

DERGİNİN KAPSAMI VE YAYIN İLKELERİ

TÜBA-AR dergisi ilke olarak, dönem ve coğrafi bölge sınırlaması olmadan arkeoloji ve arkeoloji ile bağlantılı tüm alanlarda yapılan yeni araştırma, yorum, değerlendirme ve yöntemleri kapsamaktadır. Dergi arkeoloji alanında yeni yapılan çalışmalara yer vermenin yanı sıra, bir bilim akademisi yayın organı olarak, arkeoloji ile bağlantılı olmak koşuluyla, sosyal bilimlerin tüm uzmanlık alanlarına açıktır; bu alanlarda gelişen yeni yorum, yaklaşım, analizlere yer veren bir forum oluşturma işlevini de yüklenmiştir.

Dergi, arkeoloji ile ilgili yeni açılımları kapsamlı olarak ele almak için belirli bir konuya odaklanmış yazıları “dosya” şeklinde kapsamına alabilir; bu amaçla çağrılı yazarların katkısının istenmesi ya da bu bağlamda gelen istekler Yayın Kurulu tarafından değerlendirir. Kazı ve yüzey araştırmaları da dahil olmak üzere, yeni yorum ve açılım getirmeyen, yalnızca malzeme tanıtımı içeren, ön rapor niteliğindeki yazılar dergi kapsamının dışındadır. Kültür tarihi açısından önemli bir yenilik getiren önemli buluntular “haber” olarak dergiye kabul edilebilir. Yazarlar dergiye makale gönderdiklerinde, söz konusu yazının daha önce, çeviri olarak bile başka bir yerde yayımlanmadığını ya da yayımlanmak üzere bir başka dergiye gönderilmemiş olduğunu kabul etmiş sayılırlar.

TÜBA-AR
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES JOURNAL OF ARCHAEOLOGY

TÜBA-AR is an international peer-reviewed journal published biannually by the Turkish Academy of Sciences (TÜBA). The decisions regarding editorial policy, scope and content of the journal is taken by the Editorial Board that determined by the Turkish Academy of Sciences Council.

COVERAGE AND PUBLICATION PRINCIPLES OF THE JOURNAL

Principally, the TÜBA-AR journal covers all recent studies, comments, evaluations, and methods in archaeology, and in adjacent areas related to archaeology, without limitation to any periods or geographic regions. In addition to studies carried out in the field of archaeology, as a publication organ of an academy of science, the journal is open to all professional fields of the social sciences, provided that they are related to archaeology; it has also undertaken the function to create a forum covering recent interpretations, approaches, and analyses developing in these fields.

The journal may feature writings focused on a specific subject as a “file” in order to comprehensively cover new initiatives related to archaeology; and to this end, the Editorial Board decides whether contributions of invited writers are required, or evaluates any requests received in that context. Articles that do not introduce new interpretations and initiatives, but are rather in the form of a preliminary report containing only introductions to materials, including archaeological excavations and surface researches, are out of the scope of the journal. Important findings introducing significant innovations in terms of the cultural history can be accepted as pieces of “news”. When writers send articles to the journal, they are deemed to have agreed and undertaken that the article in question has not been published in any other journal, including its translations into any languages, and that it has not been submitted to any other journal for publication, including its translations.

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Kurucu (Founder)

Prof. Dr. Ufuk ESİN

Onursal Yayın Kurulu (Honorary Members of The Editorial Board)

Prof. Dr. Refik DURU - Prof. Dr. Veli SEVİN

Prof. Dr. Önder BİLGİ

Yayın Kurulu Başkanı (Editor in Chief)

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

Editörler (Editors)

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU

Doç. Dr. Harun ÜRER

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Haydar YALÇIN

Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE

Yayın Kurulu (Editorial Board)

Prof. Dr. Gülsün UMURTAK

Prof. Dr. Aynur ÖZFIRAT

Prof. Dr. Engin AKDENİZ

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL

Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI

Prof. Dr. Şule PFEIFFER-TAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Fethi Ahmet YÜKSEL

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

Tarihöncesi Arkeolojisi (Prehistory)

Prof. Dr. Harun TAŞKIRAN

Prof. Dr. Metin KARTAL

Prof. Dr. Bahattin ÇELİK

Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi (Protohistory and Near Eastern Archaeology)

Prof. Dr. Aliye ÖZTAN

Prof. Dr. Gülsün UMURTAK

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU

Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM

Prof. Dr. Aynur ÖZFIRAT

Prof. Dr. S. Yücel ŞENYURT

Prof. Dr. Engin AKDENİZ

Prof. Dr. İbrahim Tunç SİPAHİ

Prof. Dr. Vasıf ŞAHOĞLU

Prof. Dr. Özlem ÇEVİK

Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI

Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem MANER

Klasik Arkeoloji (Classical Archaeology)

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU

Prof. Dr. Turgut HACI ZEYREK

Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY

Prof. Dr. Gül IŞIN

Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ-ÖĞÜN

Prof. Dr. Gürcan POLAT

Prof. Dr. Ralf von den HOFF

Prof. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM

Prof. Dr. Sümer ATASOY

Doç. Dr. Veli KÖSE

Doç. Dr. Daniş BAYKAN

Karadeniz Arkeolojisi (Black Sea Archaeology)

Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

İran – Orta Asya Arkeolojisi (Iran – Central Asia Archaeology)

Prof. Dr. Aiman DOSSYMBAYEVA

Doç. Dr. İbrahim ÇEŞMELİ

Doç. Dr. Anıl YILMAZ

Doç. Dr. Farshid IRAVANI GHADİM

Türk - İslam Arkeolojisi (Turkish - Islamic Archaeology)

Prof. Dr. Bozkurt ERSOY

Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ

Prof. Dr. Kenan BİLİCİ

Dr. Olcay AYDEMİR

Prof. Dr. Harun ÜRER

Dr. Öğr. Üyesi Dr. Rüstem BOZER

Ortaçağ Arkeolojisi (Medieval Archaeology)

Prof. Dr. Zeynep MERCANGÖZ Doç. Dr. Lale DOĞER
Prof. Dr. Ayşe AYDIN Doç. Dr. V. Macit TEKİNALP
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR Doç. Dr. Emel Emine DÖNMEZ
Doç. Dr. Ferudun ÖZGÜMÜŞ Dr. Öğr. Üyesi Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU

Sualtı Arkeolojisi (Underwater Archaeology)

Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖNİZ

Eskiçağ Tarihi (Ancient History)

Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK
Prof. Dr. Turgut YİĞİT Dr. Öğr. Üyesi Salih KAYMAKÇI
Prof. Dr. Turhan KAÇAR Dr. Öğr. Üyesi Özlem SİR GAVAZ
Prof. Dr. Mustafa ADAK

Hititoloji (Hittitology)

Prof. Dr. Aygül SÜEL
Doç. Dr. Hasan PEKER

Mısırbilim (Egyptology)

Doç. Dr. Hasan PEKER

Arkeojeofizik (Archaeogeophysics)

Prof. Dr. Selma KADIOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Fethi Ahmet YÜKSEL

Arkeojeoloji (Archaeogeology)

Prof. Dr. Yusuf Kağan KADIOĞLU

Arkeometalurji (Archaeometallurgy)

Prof. Dr. Ünsal YALÇIN

Arkeozooloji (Archaeozoology)

Prof. Dr. Vedat ONAR Doç. Dr. Levent ATICI

Arkeobotanik (Archaeobotanic)

Doç. Dr. Evangelia PIŞKİN

Antropoloji (Anthropology)

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL Doç. Dr. Ömür Dilek ERDAL
Prof. Dr. Ayla Sevim EROL

Sosyoloji (Sociology)

Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN

**Kültürel Mirasın Korunması / Koruma Amaçlı Planlama
(Protection of Cultural Heritage / Protection Planning Policies and Approaches)**

Doç. Dr. Kübra CİHANGİR ÇAMUR

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Editörün Notu.....	8
An Early Bronze Age Site in North - Central Anatolia: Oluz Höyük <i>Kuzey - Orta Anadolu'da Bir Erken Tunç Çağı Yerleşmesi: Oluz Höyük</i> Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT	11
Maydos Kilisetepe Höyüğü Geç Tunç Çağı Bezemeli Duvar Kaplamaları <i>Mural Decorations of Maydos Kilisetepe Höyüğü in the Late Bronze Age</i> Meral BAŞARAN MUTLU	27
Afyonkarahisar Yüzey Araştırmaları ve Küçük Çataltepe, Ablak Höyük'ten Anadolu Hiyeroglif Yazılı Mühür Baskıları..... <i>Afyonkarahisar Surveys and Anatolian Hieroglyphic Seal Impressions from Küçük Çataltepe, Ablak Höyü</i> Özdemir KOÇAK - Hasan PEKER - Mustafa BİLGİN - H. Gül KÜÇÜKBEZCİ	45
Eşyanın Cinsiyeti: Hitit Ritüellerinde Kadın..... <i>The Gender of Paraphernalia: Woman in Hittite Rituals</i> Sevgül ÇİLİNGİR CESUR	73
Konya Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Yapı-Adak Çivileri <i>Structure Votive Nails in the Konya Archaeology Museum</i> Ali ÖZCAN - Enver AKGÜN	91
Adana/Tepebağ Höyük Amphora Mühürleri <i>Amphora Stamps from the Adana / Tepebağ Höyük</i> Fatma ŞAHİN - Erkan ALKAÇ	111
Balıkesir İline Bağlı Havran ve Burhaniye İlçelerinde Tespit Edilen Kaya Anıtları..... <i>Rock Cut Monuments in Havran and Burhaniye Districts in Balıkesir Province</i> Aslı SAKA	133
Marcus Antonius'un Parthia Savaşı'nın (MÖ 40-33) Sebepleri ve Sonuçları Üzerine Bazı Değerlendirmeler <i>Some Considerations on the Reasons and the Results of the Parthian War of Marc Antony (40-33 BC)</i> Muzaffer DEMİR	149

Amastris (Amasra) Antik Kenti'nde Arkeolojik Tespitler	169
<i>Archaeological Explorations in Ancient City of Amastris (Amasra)</i>	
Fatma BAĞDATLI ÇAM - Ali BORA - Handan B. ALTUNKAYALIER	
Parion Odeion'undan Bir Geç Roma Definesi	189
<i>A Late Roman Hoard from Parion Odeion</i>	
Vedat KELEŞ - Kasım OYARÇIN	
Kaunos Demeter Kutsal Alanı: Mimarisi ve İdentifikasyonu	209
<i>The Sanctuary of Demeter at Caunus: Architecture and Identification</i>	
Mustafa BULBA	
Şanlıurfa-Hacı Yedigâr Camii Restorasyon Amaçlı Yapı Malzemelerinin	
Arkeometrik Özelliklerinin İncelenmesi.....	237
<i>Investigation of the Archeometric Properties of Building Materials for the</i>	
<i>Restoration Purpose of Şanlıurfa-Hacı Yedigâr Mosque</i>	
Mahmut AYDIN - Sema TETİKER - Hüseyin TANRIKULU	

EDİTÖRÜN NOTU

“Anadolu: Bir uygarlıklar ve kültür köprüsü. Anadolu kültürüne köprü olma özelliği ile binlerce yıllık geçmişinde Avrupa ve Asya kıtalarını daima birleştirmiştir”. Bu veya buna benzer klişe cümlelerle başlar Anadolu tarihi ve kültürü ile ilgili yazılmış onlarca kitabın pek çoğu ya da söz konusu bu kitapların bir yerinde yukarıdaki cümlelerle aynı anlamlara gelen söylemlere mutlaka rastlarız. Gerçekte büyük bir yanılgıyı ifade eden bu cümleler çoğu kez de kasıtlı olarak kullanılmıştır. Ancak gerçek olan, Anadolu’nun hiçbir zaman bir kültür köprüsü olmadığı ve binlerce yıllık geçmişte Anadolu’da yaşayan insanların oluşturduğu köklü uygarlıkların yeni gelen insanların kültürlerini kendi özünde şekillendirerek yüksek Anadolu uygarlığının bir parçası haline getirdiğidir. Hiç unutulmamalıdır ki, Anadolu tarımın başladığı, hayvanların evcilleştirildiği, ilk köylerin kurulduğu, paranın icat edildiği, en önemli antik kentlerinin bulunduğu topraklara sahiptir, yani Eski Dünya en önemli parçalarından biridir.

Dünyada arkeolojik yönden zengin bölgelerin başında Türkiye toprakları gelmektedir. Arkeolojik kazıların yapılmasından daha önemlisi, sonuçlarının hızlı bir şekilde duyurulmasıdır. TÜBA-AR, Türkiye arkeolojisini merkezine aldığı yayın politikası ile Önasya ve Orta Asya’nın tüm bölgelerini en erken dönemlerden itibaren konu eden yazılara ev sahipliği yapmaktadır. Bu yönü ile ülkemizin ilk ve tek akademik arkeoloji dergisidir.

24. sayımız coğrafik ve kronolojik açıdan birbirinden önemli yazılardan oluşmaktadır. Bu vesile ile bu sayımıza yazıları ile değer katan tüm bilim insanlarına şükranlarımı sunarım. 24. Sayımızı hızlı ve nitelikli bir şekilde yayınlamamızda büyük emeği olan TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker’e, Editör, Yayın ve Danışma kurullarındaki değerli hocalarım ile meslektaşlarıma teşekkür ederim. Bu sayının teknik ve bürokratik işlerini başarı ile tamamlayan Asiye Komut, Fatih Akın Özdemir ve Cansu Toprak’a teşekkürlerimi sunarım.

Arkeolojik kazıların sonsuza kadar devam etmesi dileği ile.

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ
TÜBA-AR Yayın Kurulu Başkanı

EDITOR'S NOTE

“Anatolia: A bridge of civilizations. In it's millennia old history, Anatolia has always united the continents of Asia and Europe with it's property of being a bridge for cultures.” Many books about the Anatolian history and culture starts with the words and of cliché like this or the similar sentences like above appear some part in the aforementioned books. These sentences, that has a great fallacy, has also generally been uttered purposefully. In reality the truth is that Anatolia has never been a bridge of cultures but the deep-rooted civilizations with millennia old history that were established by the Anatolian people had shaped the cultures of the newcomers into their own essence, joining them into the higher Anatolian civilization. It should not be overlooked that Anatolia is the land where the agriculture started, animals were domesticated, first villages were established, coinage was invented and the ancient cities of highest importance were founded, in other words one of the most essential parts of the Old World.

Turkey is one of the richest regions of the world archaeologically. More importantly than the archaeological excavation itself, is the prompt publication of its results. With the archaeology of Turkey as it's publication policy focus, TÜBA-AR from the first day hosts the articles on all the regions of Near East and Central Asia since their earliest days. With this property it is the first and only academic archaeology journal of our country.

Geographically and chronologically our 24th volume has articles, each more important than the other. Hereby I would like to express my gratitude to all the scholars who graced this issue with their articles. I'd like to thank Prof. Dr. Muzaffer Şeker, Chairman of Turkish Academy of Sciences and the esteemed mentors and colleagues of the Editorial, Publication and Advisory board. I would also like to thank Asiye Komut, Fatih Akın Özdemir and Cansu Aktaş for successfully concluding the technical and bureaucratic work on this volume.

With the wish of archaeological excavations to last forever.

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ
TÜBA-AR Chairman of the Editorial Board